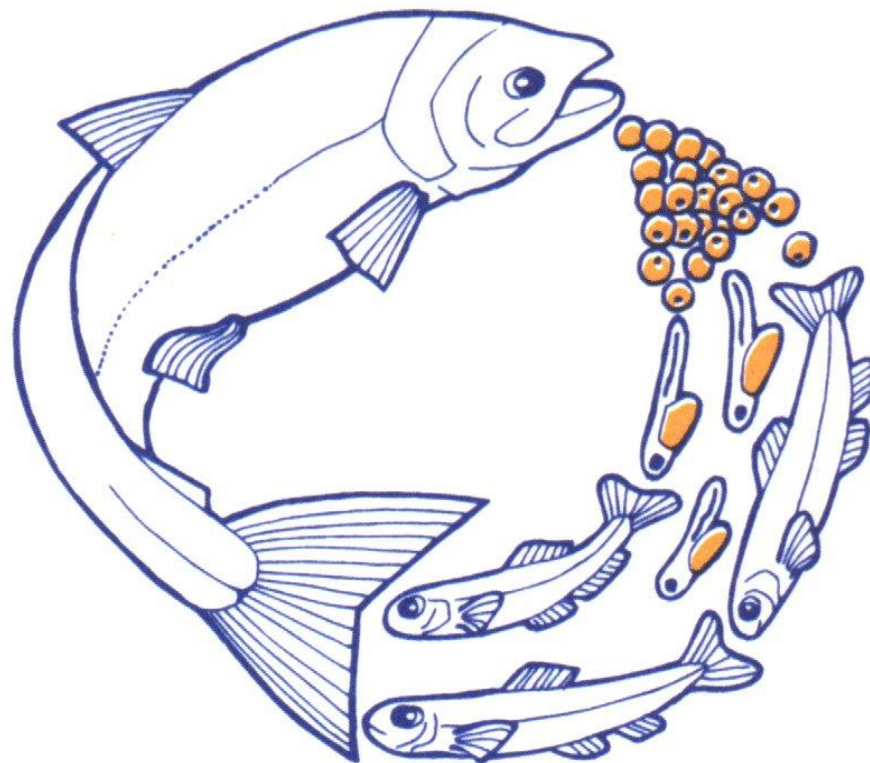

DCV

Danmarks Center for Vildlaks

Aktivitetsrapport
2024

Danmarks Center for Vildlaks
Aktivitetsrapport
2024

Forord

Denne aktivitetsrapport er ment som information om Danmarks Center for Vildlaks (DCV) forskellige aktiviteter, samt som afrapportering til myndighederne i forbindelse med tilladelser opnået i 2024 eller tidligere. Den beskriver mængden af laks og ørreder, der er sat ud, udsætningsvandløbene, indfangning og afstrygning af moderfisk samt beholdningen af fisk til udsætning. Desuden er der en kort beskrivelse af de øvrige aktiviteter som DCV har beskæftiget sig med i 2024. Yderligere information kan fås ved at rette henvendelse til Danmarks Center for Vildlaks på dcv@vildlaks.dk eller telefon: 86 44 72 98. Generelle informationer om DCV kan ses på vores hjemmeside vildlaks.dk.

Udover produktion af udsætningsfisk udfører DCV også rådgivnings- og konsulentopgaver, f.eks. projektering af vandløbsrestaurering, effektundersøgelser, bestandsundersøgelser m.m. DCV deltager også i forskellige fiskeribiologiske undersøgelser, samt forsøgsopdræt, hovedsageligt i samarbejde med DTU-Aqua. DCV driver Laksens Hus som er et formidlingscenter ved Skjern Å, der primært henvender sig til lystfiskere og andre naturinteresserede. Udover information om fiskeriet og salg af fiskekort mm. formidler Laksens Hus den nyeste viden om ophjælpningsarbejdet og de vilde bestande af laksefisk i Skjern Å. Laksens Hus drives med støtte fra Lystfiskere, bredejere og kommuner.

I 2024 fik vi monteret solceller på taget af produktionshallen i Randers. Solcellerne skal hjælpe os med at nedbringe vores forholdsvis store elregning, og ikke mindst gøre vores produktion af udsætningsfisk mere bæredygtig. En sådan investering havde ikke været mulig uden støtte fra Norlys Vækstpulje og DanSolar.

Tak til sponsorer og bidragsydere, foruden DCV ikke ville være i stand til at arbejde for ophjælpning af de danske bestande af laksefisk.

Indholdsfortegnelse

1. Udsætninger	3
1.1 Udsætninger i danske vandløb	3
1.2 Eksport til Tyskland	4
2. Indfangning og afstrygning af moderfisk	4
2.1 Gudenåen	4
2.1.1 Lystfiskerfangede laks i Gudenåen	6
2.2 Skjern Å	6
2.2.1 Lystfiskerfangede laks og havørreder i Skjern Å	7
2.3 Varde Å	8
2.4 Kongeå, Brede Å og Vidå	8
2.5 Afstrygning af genbank	11
3. Beholdning af fisk	11
3.1 DCV-Randers	11
3.2 DCV-Skjern	11
4. Snæbel	12
5. Vandløbsrådgivning, konsulentopgaver og formidling	12

1. Udsætninger

1.1 Udsætninger i danske vandløb

Der blev i 2024 udsat 117.710 stk. 1-års laksesmolt, 37.010 stk. 1-år lakseungfisk og 16.230 stk. ½-års lakseungfisk i Gudenåen nedstrøms Tangeværket, og i Skjern Å blev der udsat 164.000 stk. ½-års ungfisk og 8.160 stk. 1-års. Alle udsætninger i Danmark er vist i tabel 1.

Tabel 1. Udsætninger af laks i danske vandløb 2024. F = fedtfinnen afklippet.

Afd.	Type	Vandløb	Mærket	Antal
Randers	1-års smolt	Gudenå	Nej	117.710
Randers	1-års ungfisk	Gudenå	Nej	37.010
Skjern	1-års ungfisk	Skjern Å	F	8.160
Skjern	½-års ungfisk	Gudenå	Nej	16.230
Skjern	½-års ungfisk	Skjern Å	F	164.000
Randers	½-års ungfisk	Varde Å	F	80.980
Skjern	½-års ungfisk	Varde Å	F	3.000
Skjern	½-års ungfisk	Sneum Å	Nej	34.300
Randers	½-års ungfisk	Konge Å	F	36.630
Skjern	½-års ungfisk	Brede Å	Nej	33.500
Skjern	½-års ungfisk	Vidå	Nej	35.770

Udsætningslaksene til Skjern Å, Varde Å og Kongeåen blev mærket med et finneklipe (fedtfinnen) for senere at kunne skelne vilde laks fra udsatte laks.

DCV har etableret et samarbejde med kommunerne langs Skjern Å, Skjern Å Sammenslutningen, Naturstyrelsen og Fiskeplejen for at redde og genophjælpe bestandene af ørreder i Skjern Å Systemet. Udover at sætte fokus på forskellige problematikker i hav, fjord og å, betyder samarbejdet en genoptagelse af udsætninger af ørred-ungfisk i Skjern Å efter en revideret udsætningsplan. I løbet af 2024 er der i alt udsat 26.700 stk. ørredyngel, 26.000 stk. 1-års og 68.400 stk. ½-års ørreder. Ørredudsætningerne er vist i tabel 2.

Tabel 2. ørredudsætninger fra DCV-Skjern 2024.

Type	Vandløb	Antal
1-års	Skjern Å	28.700
Yngel	Skjern Å	26.700
½-års	Skjern Å	68.400
½-års	Mindre tilløb til Ringkøbing Fjord	2.000

1.2 Eksport til Tyskland

Leveringer af lakseæg, -yngel og -ungfisk samt snæbelyngel fra DCV til udsætninger i tyske vandløb i 2024 er vist i tabel 3.

Tabel 3. Antal lakseungfisk og -æg leveret til udsætning eller videreopdræt i Tyskland i 2024. Lagan er laks hvis genetik stammer fra den vestsvenske elv med samme navn. Dansk er laks af dansk afstamning produceret på overskudsmateriale fra Gudenåen og Skjern Å.

Type	Stamme	Antal	Vandsystem
Øjenæg	Lagan	403.000	Elben
Øjenæg	Lagan	100.000	Rhinen
Øjenæg	Dansk	108.000	Rhinen
Yngel	Dansk	49.000	Weser
Snæbel yngel	Vidå	35.270	Treene
1-års smolt	Dansk	12.500	Elben
1-års smolt	Dansk	8.920	Ems
1-års smolt	Dansk	4.200	Weser
1-års smolt	Dansk	1.500	Treene
1-års ungfisk	Dansk	4.970	Ems
½-års	Dansk	19.950	Weser
½-års	Dansk	69.290	Elben
Grønæg	Lagan	50.000	Elben

Der blev i alt eksporteret 50.000 stk. grønæg, 641.000 stk. øjenæg, 46.000 stk. yngel, 87.330 stk. ½-års laks, 4.970 stk. 1-års ungfisk, 27.120 stk. 1-års smolt samt 35.270 snæbelyngel til tyske vandløb i 2024. Af de 69.290 ½-års laks, der blev leveret til udsætning i Elben-systemet, blev de 40.765 mærket med et fedtfinneklip, og udsat i tilløbet Stepenitz. Desuden blev 20.285 mærket med bortklipping af højre bugfinne og udsat i tilløbet Nuthe, ligeledes i Elben-systemet. Udover de nævnte laks, blev der eksporteret 46.000 ørredyngel til udsætning i Weser.

2. Indfangning og afstrygning af moderfisk

2.1 Gudenåen

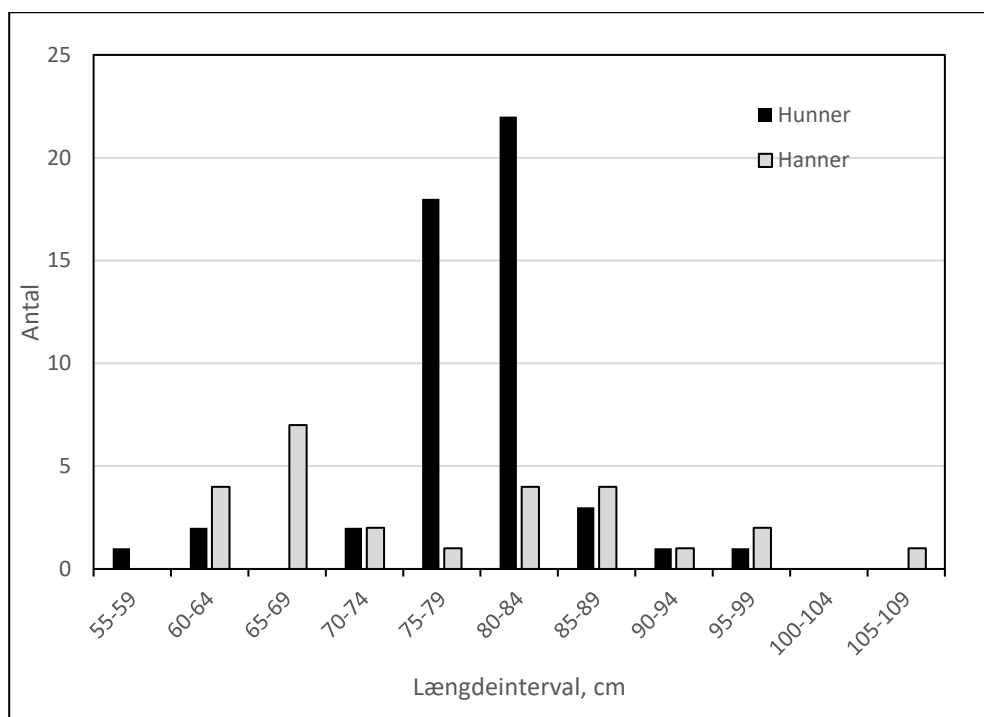
Som i de tidligere år, foregik elfiskeriet efter laksemoderfisk i samarbejde med Bjerringbro og Omegns Sportsfiskerforening, Langå Sportsfiskerforening, Randers Sportsfiskerklub og Gudenåens Ørredfond.

Elfiskeriet fandt sted den 19., 21, 26. og 27. november mellem Tangeværket og Bamsebo Camping. Fangsterne er vist i tabel 4.

Tabel 4. Samlet fangst ved elfiskeri i Gudenåen i 2024. Vandstanden ved Bjerringbro er angivet i meter over dansk normal nul efter data på vandportalen.dk.

Dato	Strækning	Vandtemp., °C	Vandstand, m	Laks	Havørreder obs.
19. nov.	Tangeværket - Bjerringbro	6,5	3,40	14	14
21. nov.	Bjerringbro – Bamsebo	4,5	3,36	19	11
26. nov.	Tangeværket - Bjerringbro	6,1	3,30	25	7
27. nov.	Bjerringbro – Bamsebo	5,1	3,38	18	4

Der blev i alt fanget 76 laks – fordelt på 50 hunner og 26 hanner. Der blev observeret 36 havørreder. Den gennemsnitlige længde for laksehunner og -hanner var henholdsvis 79,2 cm og 76,9 cm. Laksenes længdefordeling er vist på figur 1.

Figur 1. Længdefordeling af 76 laks fanget ved elfiskeri i Gudenåen i 2024.

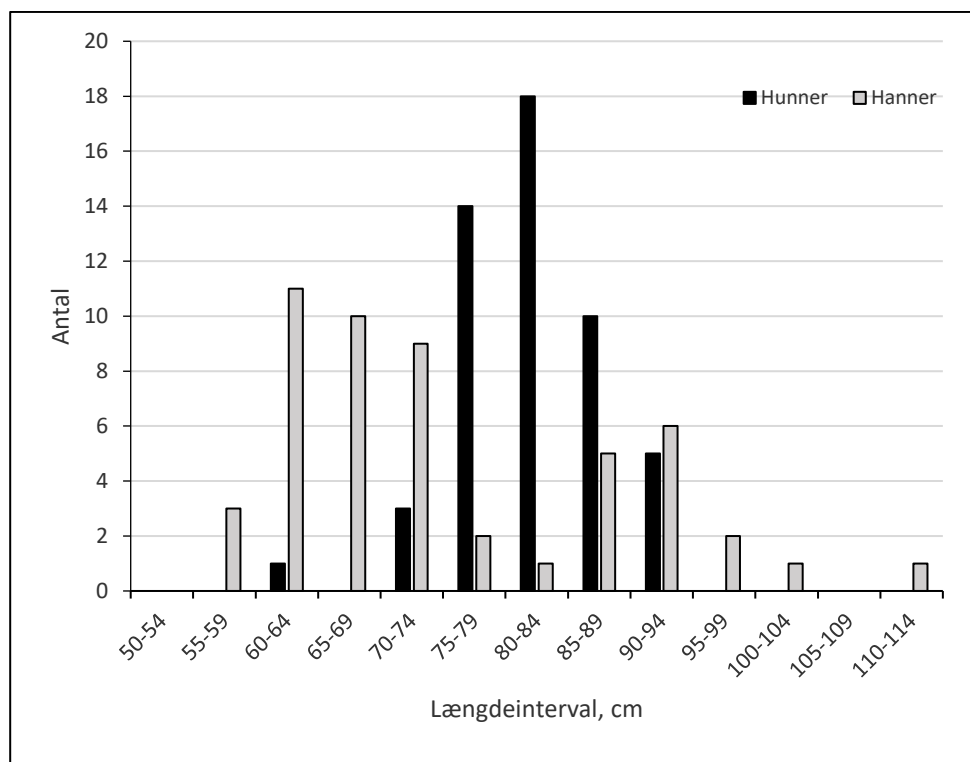
7 hunlaks døde pga. sår og svamp inden afstrykningstidspunktet, som var i perioden 26. november til 23. december. 1 laksehun blev genudsat den 27. december uden at kunne afstryges. Udbyttet blev 39,0 liter æg.

2.1.1 Lystfiskerfangede laks i Gudenåen

Der blev i 2024 indrapporteret fangst af 421 laks i Gudenåen. Det er flere end i 2023, hvor der blev fanget 342 laks.

2.2 Skjern Å

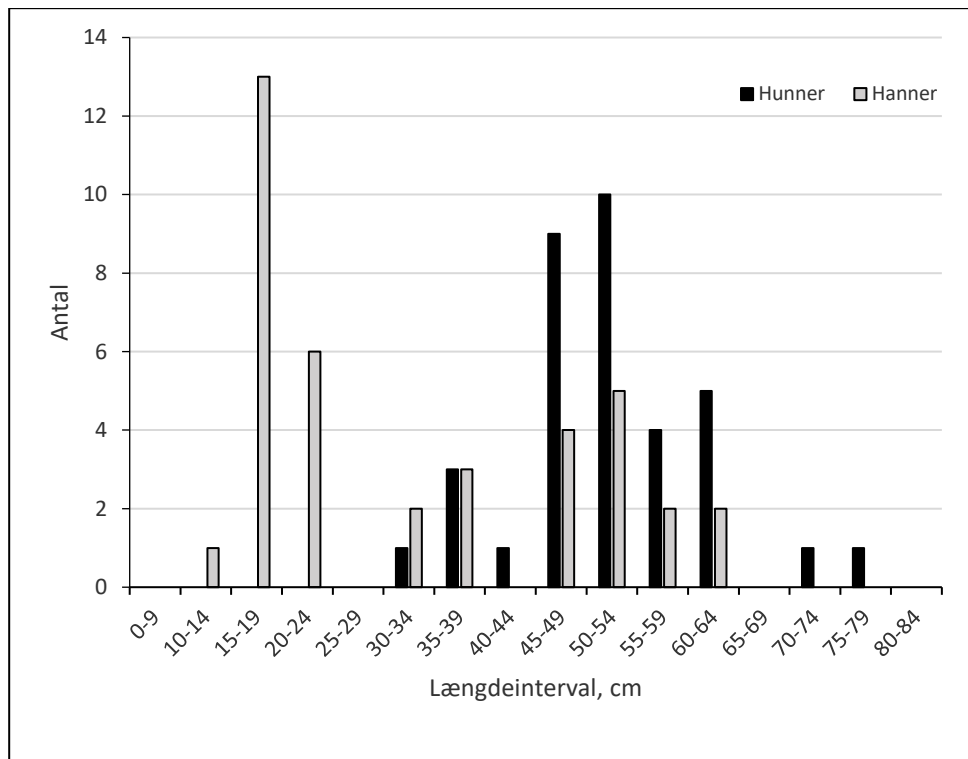
Under el-fiskeriet i Skjern Å blev der fanget og efterfølgende indlagt 102 laks fordelt på 51 hunner og 51 hanner. Der døde 3 hanlaks inden afstrygnings-tidspunktet. Der blev i alt afstrøget og befrugtet 50,2 liter æg. Se tabel 5. Den gennemsnitlige længde for laksehunner og -hanner fra Skjern Å var henholdsvis 81,4 cm og 74,5 cm. Længdefordelingen er vist på figur 2.

Figur 2. Længdefordeling af 101 laks fanget ved elfiskeri i Skjern Å i 2024.

I 2021 indgik DCV en aftale med kommunerne og lystfiskerne langs Skjern Å om et ophjælpningsprojekt for ørrederne i Skjern Å. Baggrunden herfor var at antallet af ørreder igennem

de senere år er faldet markant, og der nu er en reel bekymring for at bestanden er alvorlig truet. DCV's opgaver i programmet er at indfange ørredmoderfisk, genoptage produktionen af udsætningsørreder og udsætte forskellige aldersgrupper af ørreder på egnede steder i Skjern Å systemet. I december 2024 og januar 2025 har vi derfor elfisket i Skjern Å systemet for at indfange ørredmoderfisk til projektet. Der blev i alt fanget og efterfølgende indlagt 73 ørreder fordelt på 35 hunner og 38 hanner. Længdefordelingen er vist på figur 3. Afstrøgne fisk og udbyttet af æg er vist i tabel 5.

Figur 3. Længdefordeling af 73 ørreder fanget ved elfiskeri i Skjern Å i 2024/25

2.2.1 Lystfiskerfangede laks og havørreder i Skjern Å

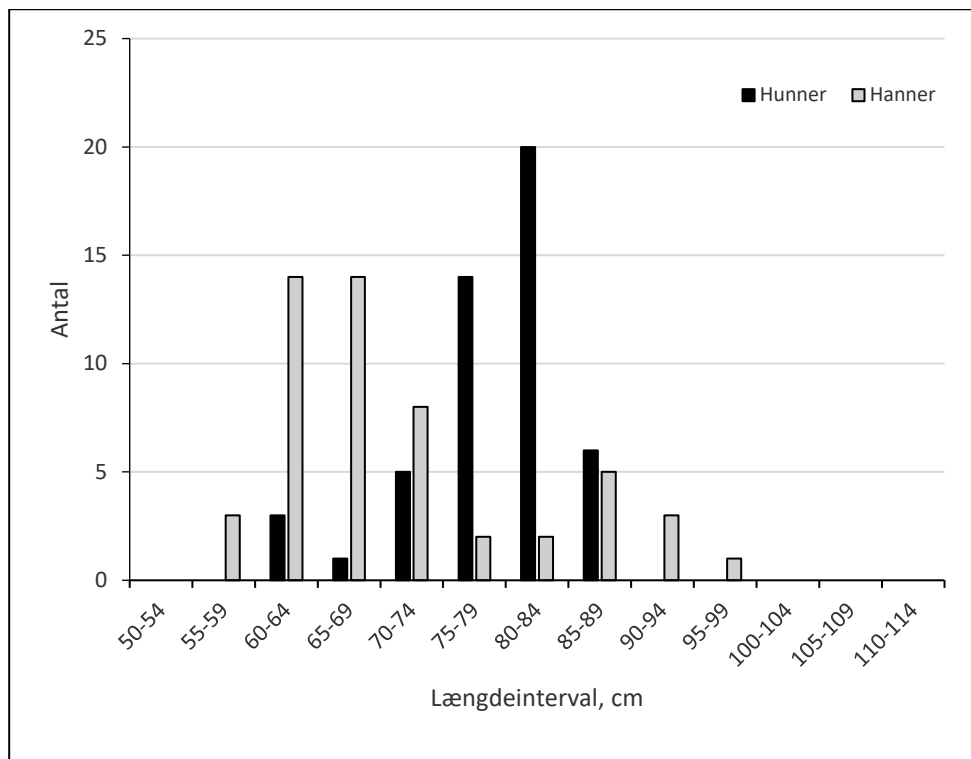
Der blev i 2024 fanget 676 laks i Skjern Å. Det er markant færre i forhold til 2022 og 2023, hvor der blev fanget henholdsvis 1911 og 1287 laks.

I 2024 blev der fanget 591 havørreder, som for laksenes vedkommende var det også en markant nedgang i forhold til 2023, hvor der blev fanget 865 havørreder.

2.3 Varde Å

Under el-fiskeriet i Varde Å blev der fanget og efterfølgende indlagt 101 laks fordelt på 49 hunner og 52 hanner. Der døde 5 hanlaks inden afstrygnings-tidspunktet. Der blev i alt afstrøget og befrugtet 51,3 liter æg. Se tabel 5. Den gennemsnitlige længde for laksehunner og -hanner fra Varde Å var henholdsvis 78,7 cm og 70,7 cm. Længdefordelingen er vist på figur 4.

Figur 4. Længdefordeling af 101 laks fanget ved elfiskeri i Varde Å i 2024.

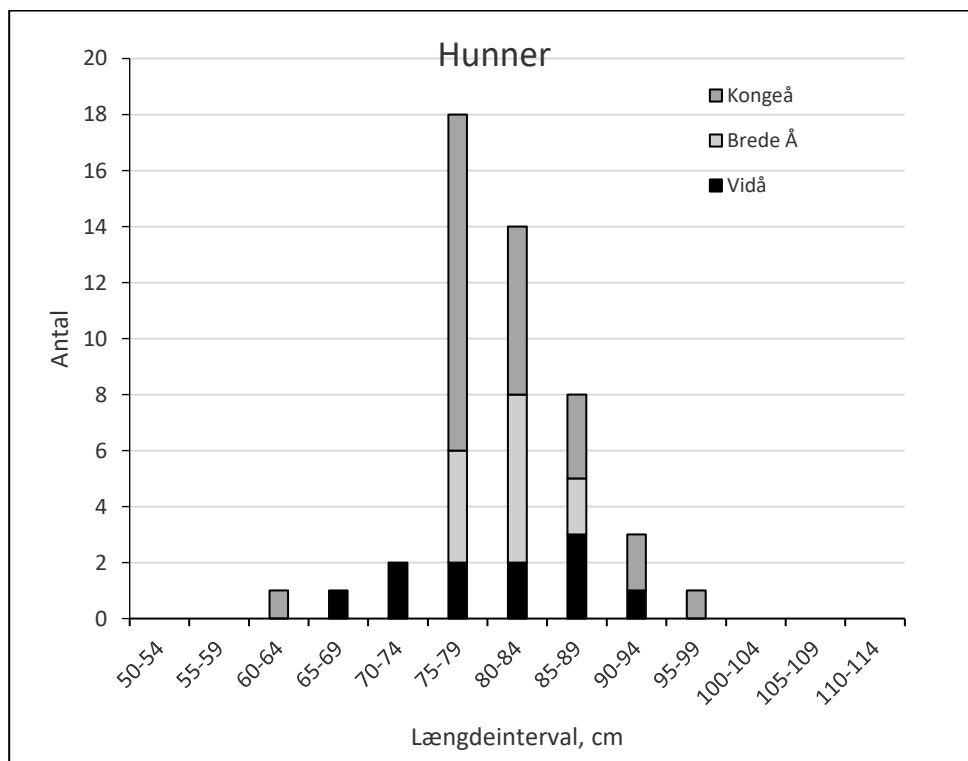
2.4 Kongeå, Brede Å og Vidå

Udsætningerne af unglaks i Ribe Å ophørte med ½-års udsætningerne i 2022. De moderlaks der skal anvendes til produktion af unglaks til udsætningerne i Kongeåen, Brede Å og Vidå, skal fra 2023 derfor også komme fra disse vandløb. Som for Skjern Å og Varde Å er det lystfiskerne der arrangerer og udfører elfiskeriet efter moderlaks. Efter aftale med DTU Aqua og lystfiskerne, indfanges der 15-20 par fra hvert vandløb. I opdrættet holdes laksene fra de tre vandløb ikke adskilt, men betragtes som én laksestamme, som herefter benævnes KBV.

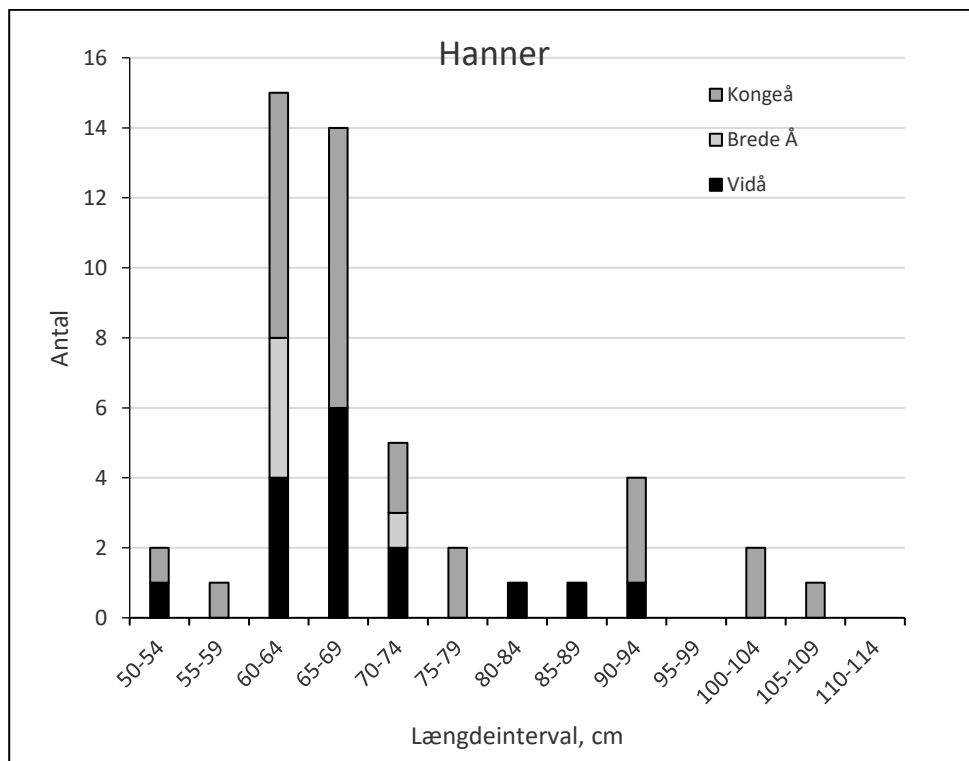
Fra Kongeåen blev der fanget og indlagt 51 laks fordelt på 25 hunner og 27 hanner. Én hanlaks fra Kongeåen døde inden afstrygnings-tidspunktet. Der blev i alt afstrøget og befrugtet 24,4 liter æg. Se tabel 5. Den gennemsnitlige længde for laksehunner og -hanner fra Kongeåen var henholdsvis 80,9 cm og 72,9 cm. Længdefordelingen er vist på figur 5 og 6.

Fra Brede Å blev der fanget og indlagt 17 laks fordelt på 12 hunner og 5 hanner. Ingen laks døde inden afstrygningstidspunktet, og der blev i alt afstrøget og befrugtet 11,8 liter æg. Den gennemsnitlige længde for laksehunner og -hanner fra Brede Å var henholdsvis 81,2 cm og 64,2 cm. Længdefordelingen er vist på figur 5 og 6.

Fra Vidå blev der fanget og indlagt 27 laks fordelt på 11 hunner og 16 hanner. Ingen laks døde inden afstrygningstidspunktet. Der blev i alt afstrøget og befrugtet 10,9 liter æg. Den gennemsnitlige længde for laksehunner og -hanner fra Vidå var henholdsvis 80,6 cm og 69,1 cm. Længdefordelingen er vist på figur 5 og 6.

Figur 5. Længdefordeling af 48 hunlaks fra Kongeå, Brede Å og Vidå.

Figur 6. Længdefordeling af 49 hanlaks fra Kongeå, Brede Å og Vidå.

Tabel 5. Antal laks og ørreder indlagt fra de respektive vandløb Tallet i () er antal døde inden afstrykningstidspunktet.

Vandløb	Antal hunner	Antal Hanner	Ægvol., l.
Gudenå	50 (7)	26 (0)	39,0
Skjern Å	51 (0)	51 (3)	50,2
Skjern Å ørreder	35 (0)	38 (0)	8,4
Varde Å	49 (0)	52 (5)	51,3
Kongeå	25 (0)	27 (1)	24,4
Brede Å	12 (0)	15 (0)	11,8
Vidå	11 (0)	16 (0)	10,9
Sum KBV	48 (0)	48 (1)	47,1

Der blev udtaget vævsprøver fra en delprøve af de afstrøgne hunlaks til veterinære test for anmeldeligt fiske sygdomme. Alle prøverne blev fundet fri herfor.

2.5 Afstrygning af genbank

Genbanken er laks, hvis genetik stammer dels fra Skjern Å og dels fra den vestsvenske elv Lagan. Æggene fra disse moderfisk opfylder et behov fra tyske samarbejdspartnere, der arbejder med vestsvenske stammer i Elben og Rhinen. Der blev i alt afstrøget 128 liter æg til salg som øjenæg i 2025.

3. Beholdning af fisk

3.1 DCV-Randers

Beholdningen af laks og ørreder per 31. december 2024 hos DCV-Randers fremgår af tabel 7.

Tabel 7. Beholdning af laks hos DCV-Randers per 31. december 2024.

Art/Oprindelse	Avlsfisk (genbank)	Ungfisk (til udsætning)
Laks/dansk	774	330.772
Laks/svensk	135	0
Ørreder/Skjern Å	182	0
I alt	1.091	330.772

Antallet af ungfisk opfylder efterspørgslen til udsætning.

3.2 DCV-Skjern

Beholdningen af laks og ørreder per 31. december 2024 hos DCV-Skjern fremgår af tabel 8.

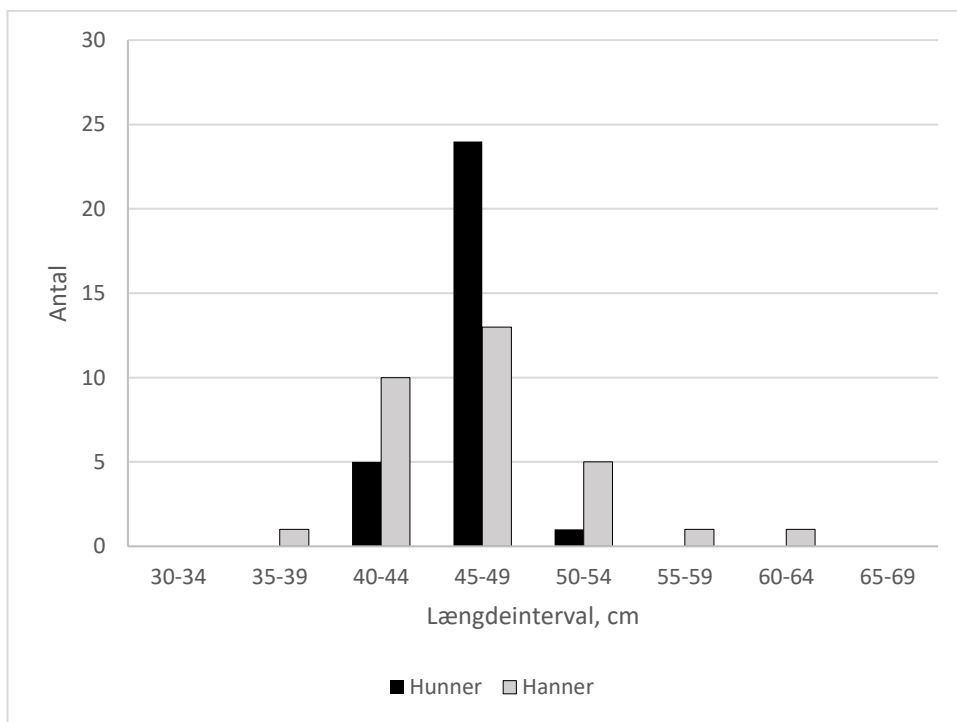
Tabel 8. Beholdningen af laks og ørreder hos DCV-Skjern per 31. december 2025.

Stamme	Avlsfisk (genbank)	Ungfisk (til udsætning)
Laks/Skjern Å	0	11.700
Ørreder/Skjern Å	0	26.800
I alt	0	38.500

Antallet af ungfisk opfylder efterspørgslen til udsætning.

4. Snæbel

Danmarks Center for Vildlaks har fået til opgave at opdrætte snæbel til udsætning i Kongeåen i forbindelse med det store Life Naturprojekt Kongeåen (life-kongeaaen.dk). Ultimo november indsamlede projektet snæbelmoderfisk i Vidåen, som DCV overtog og transportererede til DCV Randers til afstrygning. Der blev i alt indlagt 43 snæbelhunner og 43 snæbelhanner, så det genetiske krav på minimum 25 par kunne opfyldes. To snæbelhanner var døde ved ankomst og yderligere to hanner og en hun døde før afstrygning. Der blev afstrøget 30 snæbelhunner og 32 snæbelhanner. Længdefordelingen af de afstrøgne snæbler er vist på figur 7. Efter afstrygning blev alle snæblerne genudsat i Vidåen. Det samlede ægdudbytte blev 7,4 liter svarende til ca. 670.000 stk.

Figur 7. Længdefordeling af 62 snæbler fra Vidåen.

5. Vandløbsrådgivning, konsulentopgaver og formidling

I 2024 udførte Danmarks Center for Vildlaks mange forskellige vandløbsopgaver bestående af bl.a. fiskeundersøgelser, biomanipulation, udplantning af vandplanter, Screening af vandløb og gydebanks og effektundersøgelser i en række forskellige vandløb. Desuden har vi udført flere vandløbsrestaureringer og biotopsforbedrende tiltag, f.eks. udlægning af gydegrus og skjulsten i

Gudenåen. Derudover har vi indsamlet fisk for miljøstyrelsen, Randers Kommune og Ringkøbing Skjern Forsyning til undersøgelse for miljøfremmede stoffer, og udført fiskeundersøgelse samt opfisket fredfisk i Grindsted Engso i forbindelse med biomanipulation og restaurering.

Informations- og videnscentret Laksens Hus er et resultat af en vækstpuljebevilling fra Ringkøbing Skjern Kommune og Herning Kommune til Danmarks Center for Vildlaks i 2016. Laksens Hus ved Skjern Å åbnede til fiskesæsonens start den 16. april 2017. Som et informations- og videnscenter servicerer Laksens Hus lystfiskere og andre interesserede med bl.a. nyeste viden om fiskeriet og lakse- og ørredbestandenes udvikling, salg af fiskekort mm., guideservice og demonstration af grej. Også i 2024 har aktiviteterne været mange med bl.a. arrangementer målrettet lystfiskere, journalister og erhvervslivet. Der er blandt laksefiskere en stor opmærksomhed omkring Laksens Hus og de aktiviteter der udgår herfra.

Hvert år formidler vi DCVs arbejde ved et åbent hus-arrangement den første søndag i december. Her inviteres alle interesserede med på en tur langs Skjern Å for at overvære el-fiskeriet efter moderlaks og efterfølgende indlægning på anlægget. Også i 2024 var dette arrangement velbesøgt.